

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ PROVJERI PROVEDBE DANIH PREPORUKA
ZA POSEBNU REVIZIJU EKONOMSKA OPRAVDANOST CIJENE JAVNIH VODNIH
USLUGA (VODOOPSKRBE I ODVODNJE) DRUŠTVA
VODOOPSKRBA I ODVODNJA D.O.O., ZAGREB

Krapina, ožujak 2019.

SADRŽAJ

stranica

SAŽETAK	2
I. PROVEDBA DANIH PREPORUKA	4
II. UČINCI PROVEDENIH PREPORUKA	12

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

KLASA: 041-01/12-07/40
URBROJ: 613-04-19-28

Krapina, 7. ožujka 2019.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ PROVJERI PROVEDBE DANIH PREPORUKA
ZA POSEBNU REVIZIJU EKONOMSKA OPRAVDANOST CIJENE JAVNIH VODNIH
USLUGA (VODOOPSKRBE I ODVODNJE) DRUŠTVA
VODOOPSKRBA I ODVODNJA D.O.O., ZAGREB

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je provjera provedbe danih preporuka za posebnu reviziju Ekonomska opravdanost cijene javnih vodnih usluga (vodoopskrbe i odvodnje) društva Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb (dalje u tekstu: Društvo).

Provjera je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci provjere provedeni su od 5. studenoga 2018. do 7. ožujka 2019.

SAŽETAK

Na temelju odredaba članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju obavljena je posebna revizija ekonomske opravdanosti cijene javnih vodnih usluga (vodoopskrbe i odvodnje) društva Zagrebački holding d.o.o., Zagreb - Podružnica Vodoopskrba i odvodnja za 2012. Postupci revizije provedeni su od 15. listopada 2012. do 3. kolovoza 2013.

Ciljevi revizije bili su:

- analizirati ostvarenje prihoda i rashoda Podružnice
- utvrditi zakonitost određivanja cijena vodnih usluga
- analizirati elemente (strukturu) cijene vodnih usluga, utvrditi zakonitost, učinkovitost i ekonomičnost korištenja sredstava od vodnih usluga te
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javnih vodnih usluga Podružnice prema drugim isporučiteljima.

Državni ured za reviziju ocijenio je da cijene javnih vodnih usluga Podružnice nisu dovoljno ekonomski opravdane i u skladu s načelima nove politike gospodarenja vodama, prema kojima se iz cijena vodnih usluga ne može pokrivati neekonomično i neučinkovito gospodarenje isporučitelja vodnih usluga. Nepravilnosti su se odnosile na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje i planiranje te cijenu vodnih usluga. Dane su preporuke za otklanjanje nepravilnosti i propusta. Državni ured za reviziju ocijenio je da bi provedba preporuka pridonijela otklanjanju slabosti i nepravilnosti te racionalnijem i učinkovitijem poslovanju Podružnice, kao i usklađenosti cijena vodnih usluga sa zakonima i drugim propisima i prihvaćenim pravnim stečevinama Europske unije.

U studenome 2013. došlo je do statusne promjene te je prema odredbama Zakona o vodama (Narodne novine 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14 i 46/18), Podružnica odvojena iz sustava društva Zagrebački holding d.o.o., Zagreb, čiji je osnivač Grad Zagreb te osnivanja novog društva Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb, čiji je osnivač i jedini član društvo Zagrebački holding d.o.o., Zagreb. Djelatnosti Društva su javna opskrba vodom (crpljenje, kontrola kvalitete, distribucija i isporuka zdravstveno ispravne vode) i javna odvodnja (odvodnja i praćenje kvalitete otpadne vode, kontrola kanalizacijske mreže), gradnja i sanacija vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava te svih objekata vodoopskrbe i odvodnje. Društvo pruža usluge javne vodoopskrbe i javne odvodnje za područje Grada Zagreba i Grada Svete Nedelje te javne vodoopskrbe na području Grada Samobora i Općine Stupnik, a prodaje vodu javnom isporučitelju Zagrebačke županije.

Ciljevi provjere provedbe danih preporuka su ocijeniti jesu li provedene dane preporuke te je li postignut zadovoljavajući napredak.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza Društvu je upućen upitnik i zatraženo je da sami ocijene napredak u provedbi svake pojedine preporuke. Obavljeni su razgovori s odgovornim osobama, a provjera provedbe danih preporuka potvrđena je uvidom u dokumentaciju. Svrha provjere je utvrditi koje su aktivnosti poduzete kako bi preporuke bile provedene.

Prvom provjerom provedbe danih preporuka, koja je obavljena od 1. lipnja do 12. listopada 2015., Državni ured za reviziju ocijenio je da nije postignut zadovoljavajući napredak, jer od 15 danih preporuka, dvije su provedene u cijelosti, 12 je djelomično provedeno, dok jedna preporuka nije provedena. Druga provedba danih preporuka obavljena je od 5. studenoga 2018. do 28. veljače 2019.

U pojedinim preporukama sadržano je više različitih aktivnosti, a radi jasnoće i lakšeg praćenja njihove provedbe, pojedine preporuke podijeljene su na više njih te su utvrđene 22 preporuke. Od 22 dane preporuke, 12 preporuka je provedeno, dok deset preporuka nije provedeno.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da je proveden zadovoljavajući broj preporuka u vezi sa sustavom unutarnjih kontrola te računovodstvenim poslovanjem i planiranjem, ali prema značajnosti preporuka koje nisu provedene, a odnose se na cijenu vodnih usluga, nije postignut zadovoljavajući napredak.

I. PROVEDBA DANIH PREPORUKA

U nastavku daje se pregled provedbi danih preporuka Društvu obuhvaćenom revizijom.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Preporučeno je donijeti procedure, naputke, upute, smjernice i druge akte kojima se uređuju poslovni procesi izrade planova, računovodstveno poslovanje, upravljanje imovinom te druge postupke i procese za uspostavu odgovarajuće kontrole rizika te praćenje učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja.

Preporuka nije provedena. Poslovni procesi izrade planova, računovodstvenog poslovanja, upravljanja imovinom te drugi postupci i procesi za uspostavu odgovarajuće kontrole rizika te praćenje učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja djelomično su usvojeni. Usvojen je proces upravljanja planiranjem i preventivnim radnjama na razini Društva, proces javne nabave i računovodstvenog poslovanja u dijelu koji se odnosi na ovjeru odnosno plaćanje računa i skladišno poslovanje. Proces javne nabave do faze realizacije, odvija se centralizirano za sva društva u sastavu Osnivača i uređen je u skladu s procedurom i općim aktima Osnivača. Društvo je donijelo plan ključnih mjera za održavanje i poboljšavanje sustava upravljanja u 2018., koji sadrži mjere provođenje vanjskih i unutarnjih neovisnih ocjenjivanja, daljnje održavanje i provođenje sustava upravljanja kvalitetom (ISO 9001) te sustava upravljanja sigurnošću hrane (HACCP), a kontinuirano provodi i reviziju dokumentacije certificiranih sustava upravljanja. Cjelovit sustav upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 139/10, 19/14) i Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15), nije usvojen. Implementaciju cjelovitog sustava upravljanja i kontrole (FMC) odnosno uspostavu financijskog upravljanja i kontrole, uprava Društva namjerava naručiti od vanjskog isporučitelja usluga (konzultanta) zbog čega je u 2018. zatražila suglasnost Osnivača za provođenje postupaka javne nabave navedenih usluga od vanjskog isporučitelja (konzultanta). Državni ured za reviziju mišljenja je da nabava navedenih usluga nema ekonomskog opravdanja odnosno da Društvo navedeni sustav može uspostaviti vlastitim stručnim potencijalima. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 1.2. Preporučeno je u cilju sveobuhvatne kontrole poslovnih procesa te praćenja učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja uz opis poslovnih procesa utvrditi rizike kojima je proces izložen, definirati kontrolne mehanizme za suzbijanje i ublažavanje negativnih efekata te procjenjivati rizike i njihov utjecaj na djelotvornost, učinkovitost i ekonomičnost poslovanja.

Preporuka je provedena. Društvo je popisalo rizike kojima je pojedini proces izložen, utvrdilo kontrolne mehanizme za suzbijanje i ublažavanje negativnih efekata u cilju kontrole poslovnih procesa te praćenja učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja na razini Društva (Priručnik sustava upravljanja). Za provođenje unutarnjih ocjenjivanja sustava kvalitete i procjenu rizika obrazuje zaposlenike (31). Tijekom 2017. proveden je vanjski i unutarnji nadzor sustava unutarnjih kontrola. Provedeno je 39 neovisnih unutarnjih ocjenjivanja i nadzora sustava te pet internih ocjenjivanja rizika.

Iz poslovnog izvješća Društva za 2017., vidljivo je da je završena obvezna revizija dokumentacije kao jedna od obveznih radnji u sklopu tranzicije Sustava upravljanja kvalitetom (nova revizija Priručnika, evaluacija rizika, nova revizija šest osnovnih postupaka, stavljanje izvan snage 97 postupaka, radnih uputa). Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 1.3. Preporučeno je donijeti strategiju razvoja informacijskog sustava, koju treba uskladiti s poslovnom strategijom, odnosno obuhvatiti dugoročne i kratkoročne ciljeve, pri čemu treba uzeti u obzir postojeće stanje te nove poslovne inicijative i organizacijske promjene vezano uz usklađenje pravnog statusa Društva s odredbama Zakona o vodama.

Preporuka nije provedena. Cjelovita strategija razvoja informacijskog sustava, usklađena s poslovnom strategijom Društva, koja obuhvaća dugoročne i kratkoročne ciljeve te nove poslovne inicijative nije donesena. Društvo obrazlaže da u suradnji s Osnivačem i Gradom Zagrebom provodi analizu postojećeg informacijskog sustava. Osnivač je tijekom 2011., usvojio plan konsolidacije (usklađivanja poslovnih procesa) u grupi društava kojim su definirani zajednički poslovni procesi kroz tri osnovne grupe aplikacija i to sustave koji podržavaju procese računovodstva i financija te robno - materijalno poslovanje, procese kadrovske evidencije i obračuna plaća te obračuna i naplate. Nabava zajedničkog informacijskog sustava, bila je planirana, a postupak nabave nije pokrenut zbog nedostatka financijskih sredstava. Aplikacija koja uključuje podršku kadrovske evidencije i obračuna plaća djelomično je implementirana. Za implementaciju informacijskog sustava namijenjenog ugovaranju, prodaji i naplati vode nije donesena odluka uprave o nastavku projekta. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 1.4. Preporučeno je provoditi unutarnji nadzor, odnosno provjeravati sustav unutarnjih kontrola i njihovu primjenu, ostvarivanje usvojene poslovne politike i zakonitost poslovanja.

Preporuka je provedena. Društvo provodi unutarnji nadzor (direktori i rukovoditelji organizacijskih odjela), koji provjeravaju sustav unutarnjih kontrola i njihovu primjenu, ostvarivanje usvojene poslovne politike i zakonitost poslovanja. Služba unutarnje kontrole uspostavljena je u sastavu Ureda direktora Društva, ima jednog zaposlenika (do konca 2018. nije imala rukovoditelja), a od 2015. do 2018. obavila je osam kontrola u području opskrbe vodom (ugradnja vodomjera, korištenje zaštitne odjeće, kvar u kotlovnici, radovi na mreži). Za unutarnju reviziju nadležna je Služba za internu reviziju i kontrolu na razini Osnivača, koja od 2015. do 2018. nije obavila unutarnju reviziju Društva. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

2. Računovodstveno poslovanje i planiranje

- 2.1. Preporučeno je donijeti procedure kojima se definiraju ulaganja koja povećavaju vrijednost imovine, a koja terete troškove razdoblja i način evidentiranja poslovnih događaja od početka ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu do stavljanja imovine u uporabu.

Preporuka nije provedena. Pisane procedure kojima se određuju ulaganja koja povećavaju vrijednost imovine, a koja terete troškove razdoblja i način evidentiranja poslovnih događaja od početka ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu do stavljanja imovine u uporabu nisu donesene. Primjenjuju se uobičajeni postupci i nepisane procedure kod donošenja i provođenja planova gradnje komunalnih vodnih građevina na vodoopskrbnom području odnosno području aglomeracija. U tijeku je izrada procedura kojom se određuje upravljanje izgradnjom objekata i infrastrukture od planiranja, ugovaranja, projektiranja, izgradnje i nadzora, tehničkog pregleda, plaćanja okončane situacije te pribavljanja uporabne dozvole odnosno upisa imovine u poslovne knjige. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 2.2. Preporučeno je odrediti ulogu Društva kao beneficijara odnosno inkasatora u vezi s pročišćavanjem otpadnih voda.

Preporuka je provedena. Uloga Društva, kao beneficijara odnosno inkasatora naknade za usluge pročišćavanja otpadnih voda određena je Ugovorom i dodacima ugovoru o koncesiji iz 2000., koje je Društvo zaključilo s Gradom Zagrebom i društvom Zagrebačke otpadne vode d.o.o. (dalje u tekstu: Koncesionar) na rok od 28 godina (do konca 2028.), kao i Sporazumom o plaćanju usluga pročišćavanja otpadnih voda i dodataka Sporazumu zaključenih između Grada, Koncesionara, Društva i poslovne banke iz 2003., 2012. i 2017. Uloga beneficijara, prema ugovoru o koncesiji, između ostaloga je naplata usluga pročišćavanja otpadnih voda od krajnjih korisnika koji su uključeni u sustav pročišćavanja otpadnih voda te plaćanje usluge pročišćavanja otpadnih voda po računima Koncesionara. Za navedene poslove ugovorena je naknada u visini 1,0 % naplaćene naknade za usluge pročišćavanja. Društvo nije obračunavalo navedenu naknadu do ožujka 2017., a za 2017., navedenu naknadu obračunalo je u iznosu 3.277.184,00 kn. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 2.3. Preporučeno je porez na dodanu vrijednost obračunati u skladu s odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost te ga evidentirati u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

Preporuka je provedena. Društvo je porez na dodanu vrijednost obračunalo u skladu s odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost te ga evidentiralo u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Od početka 2017., postignuta je porezna ravnotežu u obračunavanju poreza na dodanu vrijednost za usluge pročišćavanja, na način da se u poslovnim knjigama i prijavama poreza na dodanu vrijednost, potraživanja za pretporez evidentiraju u iznosu jednakom obvezi za porez na dodanu vrijednost prema računima za usluge pročišćavanja, za određeni mjesec. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 2.4. Preporučeno je usmjeriti pozornost analizi poslovne i društvene isplativosti projekata i njihovoj pripremljenosti kod izrade planova ulaganja u sustav vodoopskrbe i odvodnje te planiranim izvorima financiranja.

Preporuka je provedena. Društvo usmjerava pozornost analizi poslovne i društvene isplativosti projekata i njihovoj pripremljenosti kod izrade planova ulaganja u sustav vodoopskrbe i odvodnje te planiranim izvorima financiranja. Prati i analizira ostvarivanje planiranih vrijednosti kroz mjesečna, tromjesečna, polugodišnja i godišnja izvješća.

Postupci planiranja utvrđeni su i opisani standardom kvalitete upravljanja procesom planiranja (ISO 9001:2015) i procedurom - Upravljanje planiranjem i preventivnim radnjama i predmet su godišnjeg neovisnog vanjskog nadzora sustava kvalitete (audit). Ulaganja u objekte vodoopskrbe i odvodnje čija izgradnja traje dvije i više godina, od 2016., planira (u dogovoru s Osnivačem) na način da se godišnjim planom ulaganja obuhvaća onaj dio višegodišnjih ulaganja koji se odnosi na tekuću godinu. Ranijih godina višegodišnja ulaganja u objekte vodoopskrbe i odvodnje planirana su prema uputama Osnivača, u cjelokupnom iznosu što je onemogućavalo usporedbu planiranih i ostvarenih vrijednosti ulaganja i rezultirao je značajnim odstupanjima ostvarenih u odnosu na planirane iznosa. Prate se odstupanja u ostvarivanju programa ulaganja i potreba prijenosa pojedinih ulaganja u sljedeću poslovnu godinu do kojih dolazi zbog poteškoća pri rješavanju imovinsko pravnih odnosa, provođenju postupaka javne nabave, ali i osiguravanju odgovarajućih izvora financiranja. Za 2015., 2016. i 2017. doneseni su Programi građenja objekata vodoopskrbe i odvodnje koji sadrže i prijenos nerealiziranih ulaganja u sljedeću plansku godinu (u 2016., 2017. i 2018.). Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 2.5. Preporučeno je provjeriti donošenje izmjene plana ulaganja kod odstupanja ostvarenih rezultata u odnosu na planirane.

Preporuka nije provedena. Društvo nije donijelo izmjene plana ulaganja kod odstupanja ostvarenih rezultata u odnosu na planirane. Program građenja objekata vodoopskrbe i odvodnje za 2017. donesen je u prosincu 2016., a izmjene u ožujku 2017. i usklađen je s poslovnim planom. Planirana ulaganja u vodoopskrbu i odvodnju u 2017. ostvarena su za 16,6 % više u odnosu na plan i financirana su iz vlastitih i tuđih izvora. Kod ostvarenja plana, struktura izvora financiranja nije usklađena s planiranim izvorima. Vlastita sredstva bila su korištena za 1.251.104,00 kn ili 1,8 % više od plana, a tuđa sredstva korištena su za 19.525.638,00 kn ili 35,5 % više od plana. Financiranje iz kredita poslovnih banaka nije planirano, a ostvareno je u iznosu 55.000.000,00 kn. Financiranje iz proračuna Grada prema ugovoru o sudjelovanju u financiranju izgradnje komunalnih vodnih građevina, nije planirano, a ostvareno je u iznosu 317.539,00 kn. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 2.6. Preporučeno je kod izrade planova uzeti u obzir potrebe ulaganja u investicijsko i tekuće održavanje vodnih građevina u cilju smanjenja gubitka vode.

Preporuka je provedena. Društvo je kod izrade planova uzelo u obzir potrebe ulaganja u tekuće i investicijsko održavanje vodnih građevina u cilju smanjenja gubitka vode tako što je na održavanju sustava opskrbe planiralo intenziviranje radova na sanacijama cjevovoda za 53,8 % i izmjenama zasuna u komorama za 7,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 2.7. Preporučeno je provoditi detaljnu analizu postupaka planiranja s ciljem unaprjeđenja poslovanja.

Preporuka je provedena. Postupci planiranja utvrđeni su i opisani standardom kvalitete upravljanja procesom planiranja (ISO 9001:2015) i procedurom - Upravljanje planiranjem i preventivnim radnjama te su predmet godišnjeg neovisnog vanjskog nadzora sustava kvalitete (audit). Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

3. Cijena vodnih usluga

- 3.1. Preporučeno je ustrojiti evidenciju troškova na način koji omogućava utvrđivanje fiksnog i varijabilnog dijela cijene vodnih usluga u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Preporuka je provedena. Evidencija troškova koja omogućava raspoređivanje fiksne i varijabilne komponente cijene vodnih usluga te odvajanje drugih troškova poslovanja koji se ne mogu uključiti u cijenu vodnih usluga (prodaja vode drugim korisnicima, crpljenje i korištenje vode za vlastite potrebe i drugo) je ustrojena. Unutar evidencije troškova, Društvo je razvrstalo troškove po mjestima nastanka, odnosno prema organizacijskim jedinicama kao nositeljima pojedinih troškova, korištenjem vlastitog poslovnog informacijskog sustava, koji je u najvećoj mjeri povezan na zajednički informacijski sustav Osnivača. Za razvrstavanje podataka koristi osim poslovnog informacijskog sustava i pomoćne knjige analitičkog knjigovodstva (obračun plaća i naknada) te podatke iz kadrovske evidencije (zaposlenici Agencije za privremeno zapošljavanje). Pri izračunu cijena vodnih usluga koriste metode raspodjele troškova prema „ključevima“ raspodjele navedenih troškova, koji se mjesečno nadziru i bilježe se njihove promjene. Izračun najniže cijene vodne usluge (fiksni i varijabilni dio) obavlja se prema stvarnim troškovima, prema broju korisnika i količinama prodane vode i odvedene (pročišćene) otpadne vode. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.2. Preporučeno je utvrditi troškove amortizacije koji su uključeni u cijenu vodnih usluga.

Preporuka je provedena. Društvo je utvrdilo troškove amortizacije koji su uključeni u cijenu vodnih usluga. U poslovnim knjigama, financijskim izvještajima, u poslovnim izvješćima i u Mjerilima ekonomičnog poslovanja, troškove amortizacije razvrstalo je prema namjeni (troškovi amortizacije vodnih građevina vodoopskrbe i odvodnje i druga amortizacija te izdvojeno troškove amortizacije opreme) kao i prema izvorima financiranja (vlastita i tuđa sredstva). Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.3. Preporučeno je preispitati korištenje sredstava amortizacije s obzirom da su ulaganja u održavanje i gradnju vodoopskrbnog sustava iz sredstava amortizacije u 2012. i 2015. znatno manja od troškova amortizacije koji su teretili cijenu vodnih usluga.

Preporuka nije provedena. U strukturi cijene vodnih usluga, ukupni troškovi amortizacije u 2015. iznosili su 162.607.248,00 kn s udjelom 29,2 %, u 2016. iznosili su 173.422.388,00 kn s udjelom 31,4 %, a u 2017. iznosili su 167.837.147,00 kn s udjelom 30,4 % u ukupnim rashodima. Troškovi amortizacije financirani iz vlastitih sredstava terete varijabilni dio cijene vodnih usluga, a troškovi amortizacije financirani tuđim sredstvima (sredstva kredita poslovnih banaka, Europskih fondova, sredstva Hrvatskih voda, državnog proračuna primljena putem Ministarstva poljoprivrede i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te sredstva proračuna Grada Zagreba i proračuna lokalnih jedinica) isključuju se iz izračuna cijene vodnih usluga (MRS 20-točka 13). Troškovi amortizacije imovine nabavljene iz vlastitih sredstava za 2015. iznosili su 103.686.958,00 kn, za 2016. iznosili su 114.271.035,00 kn, a za 2017. iznosili su 107.194.950,00 kn.

U odnosu na troškove amortizacije koji su iskazani u obračunu najniže cijene vodnih građevina i uključeni u varijabilni dio cijene vodnih usluga, ulaganja u građenje i održavanje vodoopskrbnog sustava iz sredstava amortizacije manja su u 2015. za 6.399.742,00 kn, u 2016. za 44.718.309,00 kn i u 2017. za 35.909.421,00 kn. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.4. Preporučeno je provesti reorganizaciju poslovanja u cilju povećanja učinkovitosti poslovanja i smanjenja cijene vodnih usluga te analizirati unutarnju organizaciju i donijeti sistematizaciju radnih mjesta s potrebnim brojem zaposlenih i potrebnim znanjima i vještinama.

Preporuka nije provedena. Društvo nije provelo reorganizaciju poslovanja u cilju povećanja učinkovitosti poslovanja i u cilju smanjenja cijene vodnih usluga te nije izvršilo analizu unutarnje organizacije i nije donijelo novu sistematizaciju radnih mjesta s potrebnim brojem zaposlenih i potrebnim znanjima i vještinama. Unutarnja organizacija određena je općim aktom iz 2002. Cijene vodnih usluga javne vodoopskrbe i javne odvodnje određene su odlukom iz veljače 2012., a sadrže fiksni i varijabilni dio. Fiksni dio odnosi se na sve korisnike vodnih usluga koji imaju priključak, a varijabilni dio obračunava se prema kubičnom metru potrošene vode. Fiksni dio cijene vodne usluge određen je u mjesečnom iznosu 16,74 kn za kućanstva, a za druge korisnike ovisno o profilu priključka od 50,00 do 500,00 kn. Varijabilni dio cijene usluge opskrbe vodom smanjen je u studenome 2015. sa 4,68 kn/m³ na 4,21 kn/m³ za kućanstva s odvodnjom i bez odvodnje i one koji nisu priključeni na centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (za socijalno ugrožene građane s 2,808 kn/m³ na 2,526 kn/m³) ili za 10,0 %. Varijabilni dio cijene usluge opskrbe vodom smanjen je na temelju odluke odgovorne osobe društva iz listopada 2015. na koju je suglasnost dao gradonačelnik Grada Zagreba koncem listopada 2015. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.5. Preporučeno je utvrditi mogućnost preraspodjele zaposlenika unutar Grupe društava, kao i mogućnost preraspodjele unutar Društva, kako bi se smanjio broj zaposlenih putem agencije.

Preporuka je provedena. Unutar Društva preraspoređeni su zaposlenici. Povećan je ukupan broj zaposlenika, a broj zaposlenika putem Agencije za zapošljavanje je smanjen. Koncem 2015., Društvo je imalo 1 046 zaposlenika, koncem 2016. imalo je 1 039 zaposlenika, a koncem 2017. ima 1 182 zaposlenika. Koncem 2017. Društvo ima 45 zaposlenika putem Agencije za zapošljavanje što je za 103 zaposlenika manje u odnosu na 2016., kada ih je imalo 148. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.6. Preporučeno je preispitati materijalna prava zaposlenih koja, između ostalog, ograničavaju mogućnost racionalizacije i uštede na troškovima te povećavaju cijenu vodnih usluga.

Preporuka nije provedena. Za 2017. ukupni troškovi zaposlenih iznosili su 170.229.883,00 kn s udjelom 30,8 % u ukupnim rashodima. U odnosu na 2015., troškovi svih zaposlenika veći su za 28.893.543,00 kn ili 20,4 %, a u odnosu na 2016. veći su za 19.334.856,00 kn ili 12,8 %. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.7. Preporučeno je utvrditi mjesečne akontacije vodnih usluga na temelju polugodišnjih ili godišnjih očitavanja, odnosno utvrđene polugodišnje ili godišnje potrošnje vode.

Preporuka nije provedena. Prema obrazloženju Društva akontacijski sustav obračuna i naplate nije odgovarajući za korisnike u kategoriji gospodarstvo, drugi korisnici i stambene zgrade s jednim zajedničkim vodomjerom za više zasebnih cjelina, kod kojih se brojila očitavaju svaki mjesec s iznimkom jednog zimskog i jednog ljetnog mjeseca kada se računi ispostavljaju temeljem procijenjenog stanja.

Smatra da bi uvođenje akontacijskog sustava naplate (zasnovanog na procjeni potrošnje i rijetkim očitanjima) zahtijevalo dodatna ulaganja, a koristi za potrošače bile bi minimalne ili ih ne bi bilo. Navodi da će postepeno uvoditi sustav daljinskog očitavanja brojila. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.8. Preporučeno je utvrditi uzroke gubitaka vode te donijeti akcijski plan za smanjenje i svođenje na realnu i ekonomski prihvatljivu visinu.

Preporuka nije provedena. Gubici vode (mjereni razlikom između količine zahvaćene i isporučene vode) su i nadalje neprihvatljivo visoki i u 2015. bili su 60 337 363 m³ ili 51,7 %, u 2016. bili su 63 510 990 m³ ili 52,7 %, a u 2017. bili su 66 413 892 m³ ili 53,4 %. Prema Strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske, prihvatljiva vrijednost gubitaka vode je od 15,0 do 20,0 %, a Europska unija prihvatljivima smatra 15,0 do 18,0 %. Društvo obrazlaže da gubici vode u sustavu smanjuju učinkovitost vodoopskrbnog sustava i kvalitetu vode, a stvarni gubici vode uzrokovani su nedostacima u sustavu (curenje na cjevovodima, priključcima i armaturnim oknima). Za 2018. predvidjelo je izradu Konceptijskog rješenja vodoopskrbe na uslužnom području s izradom detaljnog hidrauličnog matematičkog modela stanja razvoja sa predstudijom izvodljivosti, a usluga izrade spomenutog rješenja je u postupku javne nabave. Konceptijsko rješenje je, prema mišljenju Društva, preduvjet i podloga za rješavanje problema gubitaka u vodoopskrbnom sustavu na uslužnom području na kojem upravlja. Društvo navodi da je u tijeku postupak nabave usluga izrade projektne dokumentacije za izgradnju „nulte zone“ kojom se predviđa izgradnja objekata na vodoopskrbnom sustavu, čime bi se nakon njihove izgradnje smanjili tlakovi u sustavu što bi imalo za cilj i smanjenja gubitaka. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.9. Preporučeno je odrediti praćenje potraživanja prema dospelosti i vrstama.

Preporuka je provedena. Društvo prati potraživanja po dospelosti i po vrstama (od 0 do 30 dana, od 31 do 60 dana, od 61 do 90 dana, od 91 do 180 dana, od 181 do 365 dana i preko 365 dana). U strukturi dospjelih potraživanja vrijednosno najznačajnija su potraživanja starija od 365 dana koja iznose 303.497.932,00 kn i čine 74,6 % dospjelih potraživanja. Potraživanja za isporučene usluge javne vodoopskrbe i odvodnje s porezom na dodanu vrijednost iznose 119.951.871,00 kn ili 21,9 %, a potraživanja za naknade za pročišćavanje otpadnih voda s porezom na dodanu vrijednost, naknade za korištenje voda, naknade za zaštitu voda i ostale neoporezive naknade iznose 427.288.557,00 kn ili 78,1 % ukupnih potraživanja. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.10. Preporučeno je odrediti postupke u vezi s naplatom i provođenjem mjera naplate potraživanja.

Preporuka je provedena. Koncem 2015., potraživanja su iznosila 555.787.076,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 79.251,00 kn, a koncem 2016., iznosila su 545.917.791,00 kn i u odnosu na 2015., manja su za 9.869.285,00 kn ili 1,8%.

Koncem 2017., potraživanja su iznosila 549.618.389,00 kn i u odnosu na 2016., veća su za 3.700.598,00 kn ili 0,7 %. Potraživanja od kupaca u 2017. iznose 547.240.428,00 kn od čega su dospjela potraživanja u iznosu 406.890.635,00 kn ili 74,4 %, a nedospjela 140.349.793,00 kn ili 25,6 % ukupnih potraživanja. Postupke naplate potraživanja provodi Odjel naplate unutar Službe prodaje i naplate.

Društvo obrazlaže da naplatu potraživanja provodi putem obavijesti o postojanju dospjelog duga kroz mjesečne račune, čime se daje mogućnost plaćanja duga prije pokretanja postupka prisilne naplate, slanjem opomena pred utuženje (dva puta godišnje za kućanstva i jednom godišnje za privredu) i opomena pred isključenje, utuženjem i prisilnom napolatom (prema planu opomena i utuženja). U 2017. utužena su potraživanja u iznosu 207.264.988,00 kn. Unatoč poduzetim mjerama, naplata potraživanja u 2017. nije dala značajne rezultate. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.11. Preporučeno je preispitati opravdanost korištenja odvjetničkih usluga za postupke naplate potraživanja.

Preporuka nije provedena. Društvo obrazlaže da je kod utuživanja neophodno korištenje odvjetničkih usluga jer broj pravnik i administrativnog osoblja u naplati potraživanja (Odjel zastupanja i Ovršni odjel unutar Službe pravnih poslova), nije dovoljan za obavljanje navedenog obujma posla. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

II. UČINCI PROVEDENIH PREPORUKA

Državni ured za reviziju obavio je provjeru provedbe danih preporuka za posebnu reviziju ekonomske opravdanosti cijene javnih vodnih usluga (vodoopskrbe i odvodnje) Društva. Od 22 dane preporuke, 12 preporuka je provedeno, dok deset preporuka nije provedeno. Državni ured za reviziju ocjenjuje da je proveden zadovoljavajući broj preporuka u vezi sa sustavom unutarnjih kontrola te računovodstvenim poslovanjem i planiranjem, ali prema značajnosti preporuka koje nisu provedene, a odnose se na cijenu vodnih usluga, nije postignut zadovoljavajući napredak.

Društvo je provedbom preporuka postiglo sljedeće pozitivne učinke:

- uspostavilo je sveobuhvatne kontrole poslovnih procesa, popisalo rizike kojima je pojedini proces izložen te odredilo kontrolne mehanizme za suzbijanje i ublažavanje negativnih efekata na djelotvornost, učinkovitost i ekonomičnost poslovanja
- provodilo je unutarnji nadzor, provjeravalo je sustave unutarnje kontrole i ostvarivalo usvojene poslovne politike i zakonitosti poslovanja
- odredilo je ulogu Društva kao beneficijara odnosno inkasatora usluga naplate pročišćavanja otpadnih voda,
- obračunavalo je i evidentiralo porez na dodanu vrijednost u skladu sa zakonskim propisima
- analiziralo je poslovnu i društvenu isplativost projekata i njihove pripremljenosti za izradu planova ulaganja u sustav vodoopskrbe i odvodnje u odnosu na planirane izvore financiranja
- izradilo je planove ulaganja u investicijsko i tekuće održavanje vodnih građevina, kod kojih je uzimalo u obzir ulaganja koja imaju za cilj smanjenje gubitaka vode
- provodilo je detaljne analize postupaka planiranja s ciljem unaprjeđenja poslovanja
- ustrojilo je evidencije troškova na način koji omogućava utvrđivanje fiksnog i varijabilnog dijela cijene vodnih usluga u skladu sa zakonima i drugim propisima
- utvrdilo je troškove amortizacije koji su uključeni u cijenu vodnih usluga
- smanjilo je broj zaposlenika putem agencije za zapošljavanje
- pratilo je potraživanja prema dospelosti i vrstama i
- odredilo je postupke u vezi s naplatom i provođenjem mjera naplate potraživanja.